

Elisse Heinimaa / Luentojen tekstit 3. - 4.5.2013 Tallinnassa ja Tartossa

REGGIO EMILIA -PEDAGOGIIKAN PERIAATTEITA JA PERUSKÄSITTEITÄ

**REGGIO EMILIAN PÄIVÄKOTIEN KASVATUSAJATTELUN
OMINAISPIIRTEITÄ:**

PÄIVÄKOTI JA KOULU EIVÄT OLE IRRALLAAN YHTEISKUNNASTA

*** lapset ja heidän perheensä tuovat oman kulttuurinsa mukanaan
päiväkotiin**

**KASVATUSTYÖHÖN VOIDAAN ETSIÄ INSPIRAATIOTA ERI
TIETEENALOILTA JA TAITEENALOILTA**

TIEDE, TAIDE JA TAITO KUULUVAT YHTEEN

**TEEMATYÖSKENTELY TEKEE MAHDOLLISEKSI KOKONAISUUKSIEN
TAJUAMISEN**

KAIKKI AISTIT JA "LAPSEN SATA KIELTÄ" OVAT MUKANA OPPIMISESSA

**FANTASIALLA JA HUUMORILLA ON SUURI MERKITYS TODELLISUUDEN
TAJUAMISESSA**

ATELJEET JA TAIDEOPETTAJAT jokaisessa päiväkodissa.

PEDAGOGISET OHJAAJAT vetävät suunnittelua ja dokumentointia

LAPSIKÄSITYKSESTÄ:

Lapsi on voimakas, kyvykäs, pätevä olento, jolla on sisäinen voima ja tahto kasvaa.

Lapsi on ainutlaatuinen persoona, oman elämänsä sankari.

Lapsi on utelias tutkija, joka oppiessaan testaa omia käsityksiään ja oletuksiaan asioista.

Lapsi on syntymästään lähtien kykenevä kommunikoimaan ympäristönsä kanssa. -> Lapsi on avoin ja halukas käyttämään ”sataa kieltä” vuorovaikutuksessa toisten kanssa pyrkiessään eheyteen.

Lapsi on subjekti, joka on suhteessa toisiin subjekteihin:

LAPSI - AIKUISET - TOVERIT - YMPÄRISTÖ

Päiväkodin sisä- ja ulkotilat on suunniteltu pedagogisesti.

Kasvatuksen perustana on konstruktivistinen vastavuoroisuussuhde; kaikki se mikä vaikuttaa lapsen kehitykseen on läsnä samanaikaisesti.

LAPSI ON OMAN ELÄMÄNSÄ SANKARI JA PÄÄROOLISSA OPPIMISESSAAN

Avainkäsite: vuorovaikutus

OPPIMISKÄSITYKSESTÄ:

- * Lapsi oppii vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa.
- Omat ahaa-elämykset ovat tärkeitä.
- Lapset rakentavat omaa maailmankuvaansa ja toistensa maailmankuvaa.
- Oppiminen, tietäminen ja ymmärtäminen tuottavat mielihyvää. Mielihyvän kokemus säilyy silloinkin kun oppiminen on vaikeaa ja vaatii ponnisteluja. Vaikeuksien voittaminen tuottaa iloa.
- Opettaja on tutkija, suunnittelija ja oman työnsä arvioija.
- Opettaja luo tilanteita, joissa oppiminen voi tapahtua.
- Opettaja suunnittelee prosesseja - ei lopputuloksia.
- Pedagoginen dokumentointi - reflektointi ovat työvälineitä.
- Opettaja on aktiivinen, koko ammattipätevyytensä ja luovuutensa lasten käyttöön luovuttava henkilö.

PEDAGOGINEN DOKUMENTOINTI TYÖMENETELMÄNÄ

- Pedagoginen dokumentointi on kollektiivinen työväline, joka perustuu yhteiselle pohdinnalle ja arvioinnille. Kollektiiviin kuuluvat lapset, vanhemmat ja päiväkodin koko henkilökunta.
- Dokumentointi tekee näkyväksi lapsen ja oppimisen eli tiedon syntymisen prosessin.
- Keskeisiä käsitteitä:
 - havainnointi
 - reflektointi, pohdinta, tulkinta

Pedagoginen dokumentointi ei anna valmiita vastauksia, vaan herättää kysymyksiä.

Dokumentoinnin avulla tutkitaan itseä ja oman työn kehittämistä. Opettajakin on utelias tutkija.

PEDAGOGINEN DOKUMENTOINTI

Opettajalle se merkitsee mahdollisuutta:

- pohtia omaa lapsikäsitystään ja rooliaan opettajana
- nähdä ja kuulla uudelleen mitä tapahtui lasten kanssa toimiessa.
- kerrata tapahtumia yksin tai yhdessä kollegoiden kanssa
- ymmärtää tapahtumia ja prosesseja, joissa itse oli mukana päähenkilönä epäsuorasti tai suorasti. Minkälainen olen opettajana?
- käyttää dokumentointia suunnitteluprosessin tukemiseen

Lapsille se merkitsee mahdollisuutta:

- pohtimiseen ja tapahtumien arvioimiseen yksin tai yhdessä muiden lasten ja aikuisten kanssa.
- muistamiseen
- itsensä näkemiseen uudessa valossa. Identiteetin vahvistumiseen.

PEDAGOGINEN DOKUMENTOINTI:**Vanhemmille** se merkitsee mahdollisuutta

- tietää mitä, miten ja miksi lapset tekevät niin kuin tekevät
- lasten toverien merkityksen ymmärtämiseen kasvatustekijänä
- keskusteluun muiden vanhempien kanssa
- lapsuuden merkityksen tajuamiseen
- tietoisuuteen omasta roolistaan kasvattajina

Yhteiskunnalle se merkitsee mahdollisuutta

- saada tietoa lapsuuden merkityksestä
- suunnitella lapsille tarkoitettuja palveluja paremmin

"Toivomme lasten myös entistä paremmin voivan hyödyntää havaintojaan, mikä johtaa keskeytymättömään vuorovaikutukseen heidän ja ympäröivän maailman välillä. Toivomme heidän yhä paremmin pystyvän vastaanottamaan tietoa ja tulkitsemaan ympäristöä, ja toivomme heidän mielikuvituksensa saavan sysäyksen eteenpäin. Pidämme mielikuvitusta älyllistä toimintaa yhtenäistävänä voimana, sekä (luovasti soveltaen) keskeisenä tekijänä niin tieteessä kuin runoudessa tai kuvataiteessakin."

Loris Malaguzzi

Suomen Reggio Emilia –yhdistys ry.

www.reggioemilia.fi

elisse.heinimaa@kolumbus.fi

Reggio Children

www.reggiochildren.it

- englanninkielisillä sivuilla tietoa koulutustilaisuuksista, kirjallisuudesta, näyttelyistä ja muista tapahtumista

Kirjallisuutta kuvataiteen opettamiseen:

Kirja Kuvista 1-2 (oppikirja alakoulun oppilaille 1. ja 2. luokille)

Kirja Kuvista 1-2 Opettajan opas

www.sanomapro.fi

(Kirjoja voi tilata SanomaPron verkkokaupasta)

Kirjat on tehty Suomen peruskoulun opetussuunnitelman mukaisesti, ja niissä on näkyvässä reggiolainen ajattelutapa: korostetaan oppilaiden ongelmanratkaisukyvyyn, havainnointikyvyyn, kokeilujen ja omien luovien ratkaisujen merkitystä.